

ВСТУП ДО ФІЛОСОФІЇ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Рівень вищої освіти *Перший (бакалаврський)*

Галузь знань	Всі галузі
Спеціальність	Всі спеціальності
Освітня програма	Всі освітні програми
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній/весняний
Обсяг дисципліни	2 кредити ЄКТС Загальна кількість: 60 год. Лекційних занять: 6 год. Практичних занять: 2 год. Самостійна робота: 52 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, МКР виконується за методикою домашньої контрольної роботи
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: http://philosophy.kpi.ua/vikladachi/ Семінарські заняття: викладачі кафедри філософії http://philosophy.kpi.ua/vikladachi/
Розміщення курсу	платформа дистанційного навчання «Сікорський»/сервіс «Google Classroom»

Програма навчальної дисципліни

1. **Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання** В умовах трансформації системи суспільних відносин, реформування держави, актуалізується необхідність формування аналітичного і творчого мислення фахівця, здатного досліджувати, розкривати та пояснювати смисли явищ світу, його професії, соціального життя загалом, мислення, здатного порозумітись та визначитись зі світоглядними та ціннісними орієнтаціями сучасної цивілізації.

Навчальна дисципліна «Вступ до філософії» знайомить здобувачів вищої освіти із історією виникнення і розвитку філософської думки, основними філософськими проблемами, що допоможе визначити сенс та цінність людського життя, власне місце в сучасному інформаційному суспільстві, орієнтуватись у соціальних та політичних процесах, сформувати уявлення про наукову картину світу, зрозуміти механізми становлення і розвитку людської свідомості, набути та розвинути комунікативні навички.

Виклики сьогодення вимагають нової ініціативної, творчої людини, а філософія формує здатність критично мислити, креативно вирішувати складні завдання, закладає вміння відстоювати власну думку, самостійно приймати обґрунтовані та виважені рішення, бути самодостатньою, цілісною особистістю.

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в різних сферах суспільної діяльності, в тому числі у фаховій практичній діяльності, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування загальнофілософської методології, розвиток критичного мислення та формування наукового світогляду як теоретичного (систематизованого) відношення суб'єкта до суцього з позицій належного (необхідного).

Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набудуть наступних компетентностей:

- здатність пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- знати та розуміти предметну область, її історію та місце в сталому розвитку техніки і технологій, у загальній системі знань про природу і суспільство;
- вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття та категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм;
- вміти застосовувати знання, отримані при вивченні фундаментальних наук, під час вирішення професійних завдань.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для того щоб розпочати вивчати дисципліну «Вступ до філософії» достатньо мати природничо-наукові знання в межах програми середньої школи; знання та розуміння суспільних проблем, які визначали характер основних етапів всесвітньої історії; бути ознайомленим з творами світової та вітчизняної художньої літератури.

Освітній компонент «Вступ до філософії» має міждисциплінарний характер та інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей. Їй безпосередньо передують дисципліни з блоку історичних навчальних дисциплін, одночасно з нею вивчається дисципліна з блоку психологічних навчальних дисциплін та в подальшому вивчається дисципліна з циклу правових навчальних дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та предмет філософії. Філософія як теоретична основа свідомості, наукового пізнання та світогляду.

Тема 2. Класична філософія: напрями, школи, представники.

Тема 3. Некласична філософія: напрями, школи, представники.

Тема 4. Філософський зміст проблеми буття.

Тема 5. Специфіка людського буття.

Тема 6. Філософське поняття свідомості.

Тема 7. Філософські основи пізнання. Наука і суспільний розвиток.

Тема 8. Філософське осмислення соціального буття.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Наведено рекомендовані навчальні матеріали та ресурси для засвоєння матеріалу, розглядуваного на лекційних заняттях та практичних заняттях.

Базовий

1. Вступ до філософії : конспект лекцій : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за всіма освітніми програмами всіх спеціальностей / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Новіков Б. В., Богачев Р. М., Муратова І. А., Бабіна С. І., Костроміна Г. М., Пенюк В. Б., Руденко Т. П., Самарський А. Ю. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 114 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48432>
2. Вступ до філософії. Методичні рекомендації для підготовки з дисципліни для заочної форми навчання : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за всіма спеціальностями та всіма освітніми програмами заочної форми навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Зуєв В. М., Коваль О. А., Костроміна Г. М., Потішук О. О., Руденко Т. П., Свідло Т. М., Фесенко А. М., Анацька Н. В., Бабіна С. І., Самарський А. Ю., Дранник В. А., Пенюк В. Б., Процько С. О., Сторожик М. І., Франко Н. О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 139 с. Назва з екрана. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66695>

3. Вступ до філософії. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять: навч. посіб. для здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за всіма спеціальностями та всіма освітніми програмами / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Новіков Б. В., Богачев Р. М., Костроміна Г. М., Потішук О. О., Руденко Т. П., Свідло Т. М., Щириця Т. В., Бабіна С. І., Анацька Н. В., Денисенко Н. В., Дранник В. А., Сторожик М. І., Франко Н. О. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 101 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57282>
4. Вступ до філософії. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за всіма освітніми програмами всіх спеціальностей / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Б. В. Новіков, Р. М. Богачев, С. І. Бабіна, В. М. Зуєв, Г. М. Костроміна, Т. М. Свідло, М. І. Сторожик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 84 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47940>

Додаткова література

1. Данильян О. Г. Філософія : навч. посіб. для підгот. до іспиту та заліку / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2026. 138 с. URL: https://jurkniga.ua/contents/filosofiya-posibnik-dlya-pidgotovki-do-ispitu.pdf?srsltid=AfmBOopXN-jykOQRcHcuXMnNTyI3dwbegP7pkC8ruAYQwH5l4igUH_Rg
2. Історія філософії: навч. посіб. для здобувач вищої освіти. ВНЗ ; за ред. Г.І. Волинки. М-во освіти і науки України. [4-те вид. стер.]. К.: Каравела, 2019. 479 с.
3. Основи філософії: навч. посіб. [Л.О. Сандюк, С.П. Симоненко, О.В. Сулим, М.Ф. Шмиголь, Н.В. Щубелка, Ю.С. Юшкевич]; за ред. М.Ф. Шмиголя. К.: Центр учбової літератури, 2019. 412 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Yushkevich/0043128.pdf>
4. Філософія: кредитно-модульний курс [Л. Мозговий, І. Бичко, Р. Додонов]; за ред. Л. Мозгового, Р. Додонова. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 456 с.
5. Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України; голов. ред. В. І. Шинкарук. Київ : Абрис, 2012. 742 с.
6. Філософія. Базовий курс : навчальний посібник / В. Л. Петрушенко. Львів : «Новий Світ-2000», 2026. 586 с.
7. Філософія : навчальний посібник для семінарських занять та самостійної роботи / І. Г. Утюж, В.В. Денисенко. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. 166 с. URL: <file:///C:/Users/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87/Desktop/%D0%9D%D0%BE%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%83%D1%81%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F-2025.pdf>
8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
9. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 196 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/12021/5/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%A5%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D1%81%D1%96%D1%81%20%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

Інтернет-ресурси

1. Лузан А.О. Вступ до філософії. Київ : ЦНЛ, 2019. 136 с. URL: <https://textbook.com.ua/filosofiya/1473453638> <https://westudents.com.ua/knigi/619-vstup-do-filosof-luzan-ao-.html>
2. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2012. 621 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/622-filosofya-guberskiy-lv.html>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Лекція 1. Сутність та предмет філософії. Філософія як теоретична основа свідомості, наукового пізнання та світогляду

1. Загальна характеристика філософії як теоретичної свідомості і системи знань.
2. Історична зміна предмета філософії.
3. Структура філософської системи як універсального знання.
4. Відмінність філософії від міфу і релігії.
5. Функції філософії.

Лекція 2. Філософський зміст проблеми буття. Специфіка соціального буття

1. Історико-філософські концепції онтології: матеріалістичні концепції буття; ідеалістичні концепції буття.
2. Основні форми і модуси буття.
3. Рух, простір, час як категоріальні визначення буття.
4. Соціальний простір та соціальний час як форми буття людей у культурі.
5. Особливості буття соціального. Проблема побудови теоретичної моделі суспільства. Суспільство як система.
6. Форми організації суспільного буття. Матеріальна та духовна сфери життя суспільства.
7. Поняття соціальної структури суспільства.
8. Поняття інформаційного суспільства.
9. Єдність та розмаїття всесвітньої історії. Лінійна та нелінійна модель історичного часу.
10. Філософія глобальних проблем.

Лекція 3. Філософське поняття свідомості. Філософські основи пізнання. Наука і суспільний розвиток.

1. Історико-філософські концепції свідомості: ідеалістичне розуміння свідомості; матеріалістичне розуміння свідомості як вищої форми відображення дійсності.
2. Проблема походження, розвитку і сутності свідомості.
3. Структура свідомості, її рівні та функції. Суспільна свідомість та її форми. Свідомість та самосвідомість.
4. Пізнання як предмет філософського аналізу. Види, рівні та форми пізнання.
5. Методологія наукового пізнання.
6. Проблема істини в філософії та науці.
7. Поняття науки. Сучасні концепції науки, її походження і розвитку.
8. Принципи та критерії наукового знання. Феномен квазінауки.
9. Історіографія науки. Класифікація наук і проблеми періодизації історії науки.

Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять мають сприяти засвоєнню теоретичного матеріалу з курсу «Вступ до філософії», набуттю навичок застосування основних принципів, методів та форм пізнавального процесу у професійній (науково-дослідницькій) діяльності. Основні завдання циклу семінарських занять полягають у тому, аби здобувачі вищої освіти оволоділи практикою ведення дискусійного обговорення теоретичних питань і проблем, набули навички публічних виступів.

Семінарське заняття 1. Специфіка людського буття.

1. Проблема людини в античній філософії.
2. Проблема людини у середньовічній філософії та філософії доби Відродження.
3. Проблема людини у філософії Нового часу.
4. Проблема людини у некласичній філософії.
5. Єдність біологічного і соціального в людині.

6. Роль культури та суспільства в становленні людини.

Першоджерела:

- Сковорода Г. Дружня розмова про душевний світ.
URL: <https://westudents.com.ua/glavy/94241-drujeskiy-razgovor-o-dushevnom-mire.html>
- Сковорода. Кольцо. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/94239-grigory-skovoroda-1722-1794.html>
- Фромм Е. Втеча від свободи.
URL: <https://thepsychologist.com.ua/experience/erikh-fromm-vtecha-vid-svobody>
- Франк С. Душа людини. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/94417-semen-frank-77-1950.html>

6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Засвоєння змісту дисципліни «Вступ до філософії» разом із аудиторними заняттями передбачає виконання здобувачами вищої освіти самостійної роботи з метою самоконтролю знань та підготовки до занять. Систематична самостійна робота дає можливість закріпити матеріал курсу, акцентує увагу на головних проблемах тем, що вивчаються.

Тема. Класична філософія: напрями, школи, представники.

Тема. Некласична філософія: напрями, школи, представники.

№ з/п	Самостійна робота студентів	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	26
2	Підготовка до складання модульної контрольної роботи (МКР виконується за методикою домашньої контрольної роботи)	20
3	Підготовка до заліку	6
	Всього	52

З дисципліни «Вступ до філософії» передбачена навчальним планом **МКР** (МКР виконується за методикою домашньої контрольної роботи). МКР виконується здобувачем вищої освіти заочної форми навчання письмово у електронному форматі самостійно протягом семестру. МКР складається з чотирьох завдань: здобувач вищої освіти обирає 4 питання з переліку, який розміщено в силабусі.

Перелік питань до МКР:

1. Предмет філософії. Філософія як теоретична свідомість та теоретична основа світоглядного знання.
2. Філософія та світогляд.
3. Загальне та відмінне у філософії та інших історичних типах світогляду: філософія та міф.
4. Загальне та відмінне у філософії та інших історичних типах світогляду: філософія та релігія.
5. Історична зміна предмета філософії.
6. Характеристика основних розділів філософського знання.
7. Філософія як основа наукового пізнання і джерело розвитку наук.
8. Місце та функції філософії в культурі.
9. Основне питання філософії та його роль у визначенні філософських напрямів. Дві сторони основного питання філософії (онтологічна і гносеологічна).
10. Матеріалізм та ідеалізм як протилежні способи вирішення основного питання філософії: лінія Демокрита і лінія Платона в історії пізнання.
11. Види матеріалізму: стихійний натурфілософський, природничо-науковий, метафізичний, діалектичний або історичний.
12. Види ідеалізму: об'єктивний, суб'єктивний.
13. Монізм, дуалізм та плюралізм як типи онтології.

14. Філософський монізм як принцип побудови системи знань на прикладі монізму Б. Спінози у вченні про субстанцію.
15. Філософський дуалізм як принцип побудови системи знань на прикладі дуалізму Р. Декарта у вченні про субстанцію.
16. Монізм – вчення про буття у Середньовічній філософії (Августин Аврелій, Фома Аквінський)
17. Агностицизм в античній філософії.
18. Агностицизм у вченні Д. Г'юма.
19. Агностицизм у вченні І. Канта.
20. Діалектика меж і можливостей людського пізнання у вченні І. Канта.
21. Діалектика Й.Г. Фіхте.
22. Принципи діалектичного розвитку у вченні В.Ф. Шеллінга.
23. Ідеалістична діалектика Г.В.Ф. Гегеля
24. Характеристика основних законів діалектики.
25. Особливості матеріалістичної діалектики К. Маркса та Ф. Енгельса.
26. Кінець класичної філософії і умови появи некласичної. Особливості некласичної філософії на відміну від класичної.
27. Позитивізм як сцієнтичний напрям некласичної філософії (О. Конт, Г. Спенсер, Дж. С. Мілль).
28. Волонтаризм (ірраціоналістичні вчення про світову волю А. Шопенгауера, волю до влади Ф. Ніцше).
29. Філософія життя (В. Дільтей, А. Бергсон).
30. Екзистенціалізм (С. К'єркегор, М. Гайдеггер, К. Ясперс, Г.-О. Марсель, А. Камю, Ж.-П. Сартр).
31. Фрейдизм і психоаналіз (З. Фройд, К. Г. Юнг, Е. Фром).
32. Феноменологія (Е. Гуссерль).
33. Герменевтика (Х. Г. Гадамер, П. Рікер).
34. Антропологія як напрямок некласичної філософії (М. Шелер, Г. Плеснер, А. Гелен).
35. Розуміння буття на різних етапах розвитку філософії.
36. Типи онтології (матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм, пантеїзм, реалізм).
37. Основні форми і модуси буття.
38. Рух, простір, час як категоріальні визначення буття.
39. Соціальний та культурно-історичний час та простір.
40. Концепції людини в історії філософії: загальна характеристика.
41. Проблема людини в античній філософії.
42. Проблема людини у середньовічній філософії та філософії доби Відродження.
43. Проблема людини у філософії Нового часу.
44. Проблема людини у некласичній філософії.
45. Сутність та природа людини.
46. Людина як особистість та типи особистості.
47. Категорії людського існування (осмислення сенсу життя, смерті та безсмертя людини).
48. Пізнання як предмет філософського дослідження.
49. Основні складові пізнавальної діяльності: суб'єкт, об'єкт, мета, ціль, засоби, результат. Рівні та форми пізнання.
50. Поняття методу та методології пізнання. Класифікація пізнавальних методів.
51. Теорія як найрозвинутіша форма наукового пізнання. Поняття закону.
52. Вчення про істину, її основні характеристики. Теорії істини.
53. Особливості буття соціального. Проблема побудови теоретичної моделі суспільства. Суспільство як система.
54. Форми організації суспільного буття. Матеріальне та духовне виробництво.
55. Поняття соціальної структури суспільства.
56. Поняття інформаційного суспільства.
57. Єдність та розмаїття всесвітньої історії. Лінійна та нелінійна модель історичного часу.

7. Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції та практичних заняттях не додаються, штрафні бали не передбачаються. Однак, здобувачам вищої освіти рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для отримання певних позитивних результатів вивчення дисципліни. Вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь у заходах на практичних заняттях. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача вищої освіти, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Тому пропуск семінарського заняття не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

Дистанційний режим навчання. У разі запровадження обмежень на відвідування університету у разі організації освітнього процесу у змішаному /дистанційному пов'язаних з введенням режиму воєнного стану в державі (або карантину), освітній процес здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію видається на початку семестру і розміщується в АС «Електронний кампус». З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>). Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>). На території університету здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті. Під час дистанційного режиму навчання слід використовувати інформацію розміщену на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» / Електронний кампус. Активність, опрацювання та підготовка аналітичних матеріалів за результатами опрацювання лекційного матеріалу, аналітичних доповідей та навчально-дослідних завдань.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів в межах тематики дисципліни.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>). Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем курсу, наукові публікації (10% від суми рейтингових балів). Заохочувальні не входять до основної шкали РСО. Штрафні бали не передбачаються.

Політика оцінювання контрольних заходів Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролю

результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до РСО.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1, що передбачає оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача впродовж семестру, передбачених заходами поточного контролю. Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Політика дедлайнів та перескладань. Невиконання завдань, а також порушення термінів їх виконання з неповажних причин не надасть можливості набрати відповідні бали рейтингу. Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політики та принципів академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>), які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), **Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського** (<https://osvita.kpi.ua/node/47>). У разі виявлення дублювання виконаних завдань, плагіату роботи отримують нульовий рейтинг.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі завдання, як під час виконання навчальних завдань з дисципліни, мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так і інших інструментів ШІ. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РСО)

Семестровий контроль з дисципліни «Вступ до філософії» передбачений у вигляді заліку, тому РСО включає оцінювання заходів поточного контролю з дисципліни впродовж семестру.

Основними видами навчальних занять є лекція і семінарське заняття.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю і заохочувальних балів.

Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру у процесі навчання для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення освітнього компонента «Вступ до філософії».

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Відповідь на семінарському занятті	20	20	1	20
2.	Участь у обговоренні питань семінару	20	20	1	20
3.	МКР виконується за методикою домашньої контрольної роботи	60	60	1	60
Всього					100

Результати поточного контролю заносяться викладачем у модуль «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Робота на семінарських заняттях:

До видів робіт відносяться: відповіді на семінарі, участь у обговоренні питань семінару.

- Відповідь на семінарському занятті. Ваговий бал – 20.
- Участь у обговоренні питань семінару. Ваговий бал – 20.

Чотири рівні оцінювання:

19-20 балів – відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно;

17-18 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;

15 - 16 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;

12-14 балів – неповна відповідь, деякі помилки;

0 балів – відповідь відсутня, або є цілком невірною, містить менше, ніж 60% необхідної інформації.

2. Виконання МКР, що виконується за методикою домашньої контрольної роботи:

Ваговий бал - 60.

60 балів – повна, чітка, викладена в певній логічній послідовності відповідь на поставлені питання, що свідчить про глибоке розуміння суті питання, ознайомлення студента не лише з матеріалом лекцій, але й з підручником та додатковою літературою; висловлення студентом власної позиції щодо дискусійних проблем, якщо такі порушуються у питанні; студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу.

59-53 балів – не зовсім чітка відповідь на всі поставлені питання, що свідчить про правильне розуміння суті питання, ознайомлення студента з матеріалом лекцій та підручника; незначні неточності у відповідях.

52-45 балів – не повна або не достатньо чітка відповідь на всі поставлені питання, що свідчить про правильне розуміння суті питання, незначні неточності у відповідях.

44-36 балів – відсутність відповіді на певні питання, або неправильна відповідь на них, що свідчить про поверхове ознайомлення студента з навчальним матеріалом або значні похибки у відповідях.

0 балів – не засвоєння окремих тем (менше, ніж 60% необхідної інформації).

Заохочувальні бали передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у факультетських, інститутських олімпіадах з філософії, участь у конкурсах студентських наукових робіт, участь у наукових конференціях).

Штрафні бали не передбачені.

Семестровий контроль: ЗАЛК

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Здобувач отримує позитивну залікову оцінку, якщо має підсумковий рейтинг за семестр не менше 60 балів та виконав умови допуску до семестрового контролю.

Умови допуску до заліку: рейтинг ≥ 36 б.

Не виконані умови допуску → Не допущено.

< 60 балів → залікова к/р.

≥ 60 балів = оцінка (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно).

Оцінка може бути підвищена за бажанням за рахунок виконання залікової к/р. + співбесіда.

Залік проводиться відповідно до графіку навчального процесу, як правило, на останньому за розкладом занятті з навчальної дисципліни «Вступ до філософії». Результати контрольних заходів доступні до ознайомлення авторизованим користувачам в їх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку і мають рейтингову оцінку 60 та більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Оцінка може бути підвищена за бажанням за рахунок виконання залікової к/р.

Якщо оцінка, отримана за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, попередній рейтинг здобувача скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи (письмова).

Максимальна сума балів складає **100**.

Залікова контрольна робота складається із 5 питань. Кожне запитання (завдання) оцінюється у 20 балів за такими критеріями:

- 19-20 балів – відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно;
- 17-18 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;
- 15 - 16 балів – достатньо повна відповідь, або незначні неточності;
- 12-14 балів – неповна відповідь, деякі помилки;
- 0 балів – відповідь відсутня, або є цілком невірною, містить менше, ніж 60% необхідної інформації.

Сума балів переводиться у систему оцінювання згідно з таблицею.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та

очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

6 Додаткова інформація з дисципліни.

Зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів здійснюється згідно п. 2.2. Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті затверджено наказом від 09.05.2023 р. № НОН/157/2023.

В умовах дистанційного режиму організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання: система Електронний кампус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський», сервіс «Google Classroom». Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни і засвоєння матеріалу використовуються сервіси для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку (наприклад, «Zoom»), електронна пошта, месенджери (Viber, WhatsApp, google документи).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять.

Орієнтовний перелік питань на залік

1. Поясніть онтологічні та світоглядні передумови виникнення філософії.
2. Розкрийте взаємозв'язок філософії та науки (на прикладі вашої спеціальності).
3. Поясніть способи та форми буття філософії.
4. Що таке філософія? Предмет, структура та роль у формуванні Європейської культури.
5. Поясніть сутність, структуру та історичні типи світогляду.
6. Розкрийте взаємозв'язок філософії та світогляду.
7. Порівняйте західну та східну моделі (парадигми) філософії.
8. Проаналізуйте космоцентризм античної філософії, коло її основних проблем.
9. Поясніть переорієнтацію античного філософування від проблем космосу до людини та етичний раціоналізм Сократа.
10. Проаналізуйте вчення Платона про ідеї, його етичні та політичні погляди.
11. Сутність теорії держави у Платона та Аристотеля.
12. Розкрийте сутність вчення Аристотеля про причини та початки буття та пізнання.
13. Розкрийте актуальність етичної проблематики в філософії епохи еллінізму.
14. Поясніть теоцентризм філософії Середньовіччя.
15. Концепція нової науки та наукового методу в філософії Ф. Бекона та Р. Декарта.
16. Поясніть сутність емпірично-індуктивної методології Ф. Бекона.
17. Поясніть значення правил мислення та раціоналістичної методології Р. Декарта у науковому пізнанні.
18. Назвіть та прокоментуйте основні ідеї філософії Б. Спінози.
19. Розкрийте основні положення вчення Г. Ляйбніца про монади.
20. Сформулюйте новий соціальний ідеал у філософії Просвітництва.
21. Проаналізуйте основні філософські ідеї І. Канта, дайте визначення категоричного імперативу.
22. Розкрийте сутність об'єктивного ідеалізму Г. Гегеля на прикладі створеної ним системи.
23. Проаналізуйте діалектичний метод Г. Гегеля.
24. Розкрийте сутність антропологічного матеріалізму Л. Фюрбаха.
25. Поясніть сутність матеріалістичного розуміння історії в філософії К. Маркса.
26. Поясніть особливості неklasичної філософії на відміну від класичної.
27. Проаналізуйте основні положення позитивізму та його розвиток у ХХ ст.
28. Поясніть філософію Ф. Ніцше як метафізику волі та переоцінку цінностей.
29. Розкрийте зміст проблеми несвідомого в психоаналітичній антропології З. Фрейда.
30. Визначте місце концепції людини у філософії Е. Фрома.

31. Поясніть феноменологію як нову методологію дослідження свідомості у XX ст.
32. Охарактеризуйте екзистенціалізм Ж.П. Сартра.
33. Розкрийте особливості концепції абсурду в філософії А. Камю.
34. Охарактеризуйте позитивізм та його історичні форми.
35. Розкрийте сутність проблеми людини в філософських розмислах Г. Сковороди.
36. Назвіть основні положення філософського вчення про буття та основні форми буття.
37. Охарактеризуйте філософські та природничо-наукові концепції простору і часу.
38. Розкрийте сутність категорії руху як способу існування реальності. Проаналізуйте проблему свідомості в історії філософії.
39. Проаналізуйте властивості та структуру свідомості.
40. Розкрийте взаємозв'язок свідомості та мови.
41. Охарактеризуйте структуру та сутність суспільної свідомості.
42. Поясніть взаємозв'язок чуттєвого та раціонального в пізнанні.
43. Порівняйте форми чуттєвого та логічного пізнання. Розкрийте їх роль у науковому пізнанні.
44. Дайте типологію та розкрийте сутність методів наукового пізнання.
45. Розкрийте сутність основних методів метрології та її місце серед інших фундаментальних та прикладних наук.
46. Охарактеризуйте сутність філософського вчення про істину.
47. Поясніть характеристики та критерії істини.
48. Проаналізуйте філософські проблеми антропогенезу.
49. Проаналізуйте ознаки людського в людині.
50. Охарактеризуйте біологічне та соціальне в людині.
51. Сформулюйте глобальні проблеми сучасності. Дайте їх аналіз.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Ухвалено на засіданні кафедри філософії (протокол № 21 від 26.05.2026 р.).

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 9 від 26.06.2026 р.).